

Şu syry hiç kime aýtma

Category: Halk döredijiligi we rowaýatlar, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Şu syry hiç kime aýtma ŞU SYRY HIÇ KIME AÝTMA

Arap kabyla başlyklarynyň biriniň örän owadan we ýüwrük bir aty bar eken. Bir baý adam şol aty ele salmak isleýär. Ol arap şeyhine adam iberip, şol aty almak isleýändigini, näçe baha kesse, tölemäge taýyndygyny aýdýar.

Şeýh: «Meniň atym satlyk däl, men ony hiç bir baha, näçe ýokary bolsa-da, satmazlyga ant içdim» diýýär. Emma bu jogap baýy kanagatlandyрмаýar. Ýene-de adam iberip, eger satmaga razy bolmasa, men ol atyň deregine on at bermäge taýýar diýýär. Şeýh on at berse-de, söwda etmäge razy dældigini aýdýar. Mahlasy, baý näçe haýyş etse-de, adam iberse-de, şeýh atyny bermäge razy bolmaýar.

Ol baý adam ýaňky aty getirmäge örän höwes edýänligi sebäpli, birsalym-da rahatlanmaýar, hemişe öz ýanyndan oýlanyp gezyär. Ahyrsoňy köne egin-eşik geýip, şeyhiň atyny münüp geçýän ýolunyň gapdalynda gizlenip, şeyhiň geçmegine garaşyp oturýar. Iki-üç sagat geçenden soň, atly şeýh uzakda peýda bolýar. Haçan-da, deňine gelende, ýaňky adam ahy-nala edip başlaýar, ýüzüni-de gizleýär. Şeýh onuň ahy-nalasyny görüp, atyndan düşüp:

– Sen kim, näme üçin beýle ahy-nala edýärsiň – diýýär. Ol adam boguk ses bilen:

– Men bir garyp adam, kireýine ulag tutar ýaly pulum ýokdy. Köp pyýada ýol ýöräp, halys ýadadym, indi ýöremäge asla güýjüm yok – diýip jogap berýär.

Şeýh bu adam hakykatdan-da, dogry aýdýandyр diýip pikir edýär, oňa ýüregi awaýar we:

– Men şu aty saňa berýärim, şuny mün-de ilkinji baran obaňda, men barýançaм, garaş, men baryp aty alaryн – diýýär.

Ol adam haýyr dogasyny edip, ýerinden turýar we şeyhiň kömegi bilen ata münýär, atyň uýanyны gowşadýar, at ýola düşýär. Şu pursatda ol adam şeýhe ýüzlenip:

– Wagtyňy biderek geçirme, maňa-da garaşma. Men seniň atyňy satyn aljak bolan adam, emma senrazy bolmadyň. Indi men şu hile bilen aty senden aldym, gaýdyp-da ony saňa bermerin, Alla ýaryň! – diýýär-de, aty haýdadyp gitmekçi bolýar. Şeýh oňa garap:

– Sabyr et, seniň bilen bir möhüm işim bar – diýýär. Ol adam:

– Näme işiň bar, tiz aýt – diýýär. Şeýh:

– Goý, bu at seniňki bolsun, onuň bahasyny-da senden almak islämok, emma Allatagalanyň adyndan kasam edýärim, şu wakany hiç kime aýtma, diňe sen bilen men bileýli – diýýär. Ol adam-da:

– Kabul edýärim, ýöne şonuň syryny we peýdasyny aýtmak şerti bilen – diýýär. Şeýh:

– Eger şu wakany gürrüň berseň, ol бүтін сähra we çöllere ýaýrar. Netijede hakykatdan-da, bir biçäre adam ýolda galsa, hiç kim oňa ulagyny bermägerazy bolmaz, edil sniň mekirlik edişiň ýaly eder diýip pikir eder. Şeýlelikde, birnäçe biçäreleriň çölde galyp heläk bolmaklary mümkin – diýýär.

Ol adam şeýhiň bu gymmatly sözlerini eşidip özüne gelýär we atdan düşüp, ony şeýhe tabşyrýar. Şonda şeýh:

– Aty senden almaryn diýip ant içenim üçin, ony bozup bilmerin – diýýär.

Ol adam öňküden-de beter utanýar we:

– Onda maňa minnet edip, onuň bahasyny menden al – diýýär.

Şeýh ynsap bilen bir mukdar pul belleýär. Ol adam-da şony töläp, islegli atyna eýe bolýar.

Pars dilinden terjime eden: Aşyrpur MEREDOW. Halk döredijiligi we rowaýatlar